

Strategi 2018 - nu uden mælkekvoter

tema | Strategi 2018

Landbrug & Fødevarer, Kvægs strategi for 2014-2018 er netop fastlagt. Kodeordene er lønsom vækst og konkurrenceevne i en strategiperiode, hvor kvoterne forsvinder.

Direktør Gitte Grønnebæk er ikke i tvivl, når hun skal pege på det væsentligste i Strategi 2018.

“Vi står over for en ny epoke uden kvoter, og det har vi forholdt os til i strategien. Det betyder, at der i den kommende strategiperiode er et reelt potentiale for at øge mælkeproduktionen i Danmark. Ved strategidrøftelserne pegede både Kvægs bestyrelse og Forum for Rådgivning på, at erhvervet skal signalere, at man er klar til vækst, såfremt de rette politiske og forretningsmæssige betingelser er til stede,” lyder det fra Gitte Grønnebæk.

Væksten er meget konkret beskrevet i den nye strategi. Målsætningen er, at mælkeproduktionen skal stige fra 4,9 mio. kg mælk i 2012 til 6 mio. kg i 2018, og oksekødsproduktionen skal stige med 20 pct. frem mod 2020, så der opfedes og slagtes mindst 65.000 flere slagtekalve i Danmark i 2020.

Gitte Grønnebæk understreger dog, at man på intet tidspunkt ønsker vækst for vækstens skyld.

“Det allervigtigste er lønsomhed. At den enkelte bedrift tjener penge. Væksten skal naturligvis bygge på en lønsom produktion på bedriften,” slår hun fast.

Stort fokus på konkurrenceevne

Netop lønsomhed og konkurrenceevne er det, der fylder mest i Strategi 2018. L&F, Kvæg vil understøtte en målrettet indsats for at opnå den lavest mulige fremstillingspris pr. kg mælk og oksekød, lige som det er en del af strategien, at it, managementværktøjer og data til stadighed skal udnyttes bedre på den enkelte bedrift for at effektivisere produktionen.

“I den forrige strategi havde vi et mål om at ud-

vikle nye it-managementsystemer. Nu skal vi have glæde af det, der er udviklet. I det hele taget er en bedre udnyttelse af data et stort fokusområde i enhver virksomhed. I kvægbruget skal vi være helt i front med at udnytte data til at kunne reagere hurtigt på den enkelte bedrift. Det er et centralt element for at styrke vores konkurrenceevne og effektivitet i fremtiden,” siger Gitte Grønnebæk.

Overordnet skal konkurrenceevnen styrkes via indsatser inden for følgende områder:

- Ledelse og management
- Effektiv og brugervenlig service
- Foder
- Sundhed
- Reproduktion og avl
- Kødproduktion
- Politisk interessevaretagelse.

Politisk vil man især fokusere på tre områder for at øge konkurrenceevnen. For det første vil man arbejde for, at dansk lovgivning skal sikre lige og fair konkurrencevilkår i EU. For det andet vil man sikre en hurtig og fleksibel kommunal behandling af ansøgninger om miljøgodkendelse. Det vil man gøre ved at arbejde på at få indført en sagsbehandlings-tid på maksimalt seks måneder, og endelig vil man arbejde for, at der indføres flere anmeldte ordninger.

“I forhold til dansk lovgivning kontra EU's vil vi først og fremmest prioritere miljølovgivningen. Den danske miljølovgivning begrænser os både i marken og stalden, og det begrænser vores vækstmuligheder og forringere konkurrenceevnen,” fortæller Gitte Grønnebæk.

Samarbejde gør stærk

Strategien peger på, at et godt og stærkt samarbejde mellem alle erhvervets aktører er selve fundamentet for at realisere de fremtidige mål. Gitte Grønnebæk uddyber:

“Sammenhængskraften i hele værdikæden er det, der gør os stærke i Danmark. Derfor synes vi, at det er vigtigt at slå fast i strategien, at et tæt samarbejde mellem landmænd, firmaer, universiteter, internationale forskere, rådgivere og Videncentret er essentielt for at styrke innovation og udvikling i erhvervet. Innovation og udvikling er fundamentet for vores fremtidige konkurrenceevne.”

Strategi 2018 er udarbejdet i forlængelse af L&F, Kvægs Strategi 2013 og i sammenhæng med den overordnede strategi i Landbrug & Fødevarer.

/Lone Sylvest Søgaard

Strategi 2018

L&F, Kvægs strategi frem til 2018 sætter fokus på:

Konkurrenceevne

Via syv faglige områder – se artikelteksten.

Øget produktion

6 mio. kg mælk i 2018, 65.000 slagtekalve mere i 2020.

Bæredygtighed

Mindre miljø- og klimabelastning pr. produceret enhed.

Samfundsaccept

Mindske medicinforbrug og næringsstofudledning. Øge befolkningens indsigt i kvægbruget.

Innovation

Fremme forskning, udvikling og innovation – internationalt, brugerdrevet og praksisnært.

Rådgivning

Kompetenceudvikling af rådgivningen.

Markedsadgang

Øge markedsadgang for danske fødevarer, teknologier og knowhow. Højt veterinært- og fødevarerikkerhedsmæssigt beredskab.

Fødevarerklunge

Tværfaglig viden til kvægbrugets fordel.

Ydelsen skal op på 11.000 kg

tema | Strategi 2018

Et ambitiøst, men ikke urealistisk, mål i Strategi 2018 er en væsentlig stigning i ydelsen pr. ko. Det skal øge lønsomheden og sænke klima- og miljøpåvirkningen.

Ifølge rådgivningschef Trine Barrett, Videncentret for Landbrug, Kvæg, er der gode argumenter for, at gennemsnitsydelsen pr. ko skal hæves fra de nuværende 9.500 kg/ko til 11.000 kg/ko i 2018.

"Alle fagfolk her på stedet er enige om, at det er et realistisk og meget relevant mål. Sundheds-eksperter, avlsexperter, fodringsexperter – alle siger, at det kan lade sig gøre, og at det vil være en god ide. Det genetiske materiale er der, det skal bare udnyttes," forklarer rådgivningschefen.

Først og fremmest handler det om, at den enkelte mælkeproducent skal tjene penge.

"Ydelsen pr. ko er forudsætningen for at tjene penge. I Strategi 2018 fokuserer vi blandt andet på lønsomhed og effektivitet, så selvfølgelig skal

ydelsen op, når nu alle eksperter siger, at det kan lade sig gøre," slår Trine Barrett fast.

Mere for mindre

Ressourceeffektiviteten, forstået som produceret kg EKM pr. kg tørstof, skal ifølge Strategi 2018 hæves fra de nuværende 1,35 til 1,45 kg EKM pr. kg tørstof. Det vil både give en mere lønsom og konkurrencedygtig mælkeproduktion og tilgode strategiens ambition om en endnu mere miljø- og klimavenlig mælkeproduktion.

"Vi har valgt at fokusere på at løse klimaproblematikken med effektivitet. Her er vi allerede rigtig godt med i Danmark, men vi kan blive endnu bedre. Og så er det samtidig til gavn for den enkelte landmand," lyder det fra Trine Barrett.

De sidste detaljer i Strategi 2018 falder på plads i løbet af november, hvorefter hele strategien kan ses på www.vfl.dk/kvaeg

/Lone Sylvest Søgaard

Ydelsen pr. ko er forudsætningen for at tjene penge. I Strategi 2018 fokuserer vi blandt andet på lønsomhed og effektivitet, så selvfølgelig skal ydelsen op, når nu alle eksperter siger, at det kan lade sig gøre.

Rådgivningschef Trine Barrett, VFL, Kvæg

Mål i Strategi 2018

- halvdelen af alle mælkeproducenter registrerer grovfoderudbytter
- danske kvægbesætninger er fri for Salmonella Dublin i 2016
- reproduktionseffektiviteten hæves fra 0,12 til 0,16 for stor race og fra 0,17 til 0,21 for Jersey hos de 25 pct. af besætningerne, der har lavest reproduktionseffektivitet
- avlsmæssig fremgang på 3 NTM-enheder årligt fra 2013
- kalvedødeligheden sænkes til 3,5 pct.
- kodødeligheden sænkes til 5,5 pct.
- frekvensen af leverbylder hos slagtekalve sænkes fra 11 til 8 pct.
- daglig tilvækst hos slagtekalve hæves fra 650 g til 700 g
- et biologisk styrings- og overvågningssystem udvikles og implementeres (Husdyr 2.0).

Større internationalt samarbejde

Innovationen i dansk kvægbrug skal i høj grad komme via et øget internationalt fokus og parløb mellem forskning og praksis.

Forskning, udvikling og innovation skal fremmes i hele værdikæden. Det er målet i Strategi 2018, som bl.a. skal nås ved at styrke samarbejdet med både danske og udenlandske universiteter.

"Vi er på et niveau i Danmark, hvor vi skal kigge længere ud i verden end de nordiske lande. Strukturudviklingen i Danmark minder blandt andet om den nordtyske og hollandske. Derfor er det naturligt, at vi også innovations- og forskningsmæssigt har en målsætning om at komme

mere ud i verden, end der hidtil har været tradition for," fortæller Trine Barrett.

Målet er blandt andet deltagelse i internationale projekter med international finansiering.

Forskning tættere på landmændene

Derudover skal forskning og praksis bringes tættere sammen. Det vil blandt andet ske ved at kvægklyngekonceptet, hvor forskning afprøves i praksis, udbygges og udnyttes mere. Og så vil man i højere grad involvere frontløbere blandt både kvægbrugere og rådgivere for at sikre brugerreven udvikling og innovation.

/Lone Sylvest Søgaard

Mere målrettet rådgivning

Rådgivningen skal udvikles og i højere grad tage udgangspunkt i den enkelte bedrift.

Et af Landbrug & Fødevarers overordnede politiske mål lyder "Vi skal sikre markedets mest kompetente og konkurrencedygtige rådgivning."

I L&F, Kvægs strategi er det konkretiseret ved et mål om yderligere at differentiere rådgivningen, så den målrettes den enkelte type bedrift.

"Du har ikke brug for den samme rådgivning, om du har én eller syv ansatte. Og det skal vi blive endnu bedre til at tage hensyn til. Mange steder gør man det allerede, og det skal vi have forankret over alt. Der er jo noget med at 'one size fits nobody', og det må også gælde for rådgivningen," slår rådgivningschef Trine Barrett fast.

Målene i strategien er blandt andet, at der sker en bedre og hurtigere implementering af eksisterende viden hos den enkelte kvægbruger, og så skal indsatsen 'Ta' Stilling – Ta' Handling' i 2014 danne grundlag for en kompetenceudvikling af kvægbrugets rådgivere.

"Jeg tror, der vil ske rigtig meget i 2014. Det er i hvert fald ambitionen. Men rådgivningscentrene er jo selvstændige virksomheder, og vi hverken kan eller vil diktere noget," siger Trine Barrett.

Hun slår dog fast, at en kompetenceudvikling af rådgivningen er helt nødvendig, simpelthen fordi nogle af de dygtigste landmænd ikke altid får rådgivning på det niveau, de forventer.

"De dygtigste landmænd er utrolig godt med rent fagligt, men vi skal altid kunne være deres sparringspartner," lyder det fra rådgivningschefen.

/Lone Sylvest Søgaard

Kvæg i stærkt samarbejde med NNF

Enighed gør stærk. Det gælder også, når Fødevarerforbundet NNF sammen med L&F, Kvæg retter fælles front mod politikerne med ønsker om bedre rammevilkår.

Øget produktion af mælk og kød er ikke kun i kvægbrugernes interesse. Også slagterier, mejerier og forarbejdningsvirksomheder har brug for at øge råvaregrundlaget for at sikre arbejdspladser fremover. Derfor mødtes Landbrug & Fødevarer, Kvæg for nylig med Fødevarerforbundet NNF for at drøfte de anbefalinger, som Kvægbrugets Task Force har spillet på banen, i retning af at øge produktionen af mælk og kød.

Enighed om væsentlige emner

"Vi er meget glade for, at NNF slutter sig til en stor del af Task Forcens anbefalinger. For sammen med NNF står vi virkelig stærkt i forhold til

at skabe politisk forståelse for at skabe bedre rammevilkår for vores producenter," fastslår formand for L&F, Kvæg, Peder Philipp. De emner, som blev drøftet på mødet, var bl.a. Lov om hold af malkekvæg.

"NNF er helt med på vores strategi på det område, nemlig at de finansieringspenge, der kan skaffes, skal bruges på nye sengebåse og ikke på ændringer i eksisterende stalde for at overholde loven," forklarer Peder Philipp.

Nemmere adgang til finansiering var også på dagsordenen, ligesom nødvendigheden af koblede præmier efter 2014 blev vendt.

"Vi havde nogle meget gode drøftelser om, hvilke ønsker og opfordringer vi er enige om at løfte over i det politiske system. Vi fornemmer en politisk velvilje over for erhvervet i øjeblikket, og den velvilje udnytter vi maksimalt ved at stå sammen," lyder det fra formanden. /Kirsten Marstal

Landbrug & Fødevarer, Kvæg mødtes for nylig med Fødevarerforbundet NNF for at drøfte anbefalinger fra Kvægbrugets Task Force. Foto: Colourbox.

Intenst forsknings samarbejde om Mycoplasma bovis

Forskere på Danmarks Tekniske Universitet og Københavns Universitet samarbejder med VFL, Kvæg om at finde løsninger på Mycoplasma bovis i danske besætninger.

Projekter for 6 mio. kr. om årsagssammenhænge og udbredelse af Mycoplasma bovis er nu i gang med aktiviteter på mange fronter. Kernen i projekterne er tankmælksovervågning for mycoplasma-antistoffer i alle landets besætninger samt intensive undersøgelser af 40 besætninger. Den første screening af tankmælk blev foretaget i juli, den næste er i gang og afsluttes indenfor de kommende uger, og omkring juletid gennemføres endnu en screening.

Høje antistofmængder findes efter alt at dømme i besætninger med aktuel eller tidligere smitte med Mycoplasma bovis, mens lave antistofmængder findes i besætninger, hvor kun få eller ingen af dyrene har reageret mod bakterien. Resultaterne kan måske på sigt danne baggrund for en løbende overvågning af besætnings mycoplasmastatus.

40 besætninger undersøges

Der er udvalgt 40 malkekvægsbesætninger til nærmere studier. Besætningerne er fordelt på fire grupper: En med aktuel sygdom, en med tidligere påvisning af bakterier, en hvor der er påvist antistoffer i tankmælksprøver, men uden kliniske symptomer og endelig en gruppe uden tegn på infektion. 36 af de 40 besætninger er

En massiv forskningsindsats til 6 mio. kr. skal skaffe ny viden om Mycoplasma bovis. Foto: Colourbox.

allerede besøgt én til to gange. På besøgene opsamles bl.a. blod- og mælkeprøver for at følge antistofudviklingen på tværs af dyregrupper. Besætningerne følges på fire besøgsrunder i løbet af et år. Fodringen undersøges i et udsnit af besætningerne ved undersøgelser af fuldfoderprøver og lidt senere i forløbet ved screeninger af urin og gødningsprøver. Det vil bl.a. vise noget om, hvordan infektionen forløber i forskellige besætninger.

Forklaring på forskellige sygdomsforløb

På DTU Veterinærinstituttet arbejder forskerne med at dyrke og karakterisere Mycoplasma bo-

Husk Regionsmøder

- Status på **Kvægbrugets Task Force** – hvad sker der, hvad er der sat gang i?
- L&F, Kvægs **Strategi 2018**. En periode, der bl.a. omfatter bortfald af kvoten
- Aktuelle udfordringer på veterinærområdet, herunder **mycoplasma** og **salmonella**.
- Mulighed for at få demonstreret **DMS** og den nye **Dyreregistrering**.

Se **dato for regionsmødet i dit område** på: www.landbrugsinfo.dk/Kvaeg

vis. Under anvendelse af avancerede metoder skal hele bakteriens arvmasse kortlægges for om muligt at identificere sygdomsmarkører, der kan være med til at forklare forskelle i forløb på besætnings- og individniveau. DTU, Veterinærinstituttet har prioriteret området ved selv at finansiere et ph.d.-studium, der bl.a. skal undersøge spredningen af Mycoplasma bovis mellem besætninger.

Inddeling efter smitterisiko

På Københavns Universitet er der netop ansat en ph.d.-studerende, der skal bearbejde alle de resultater for antistofundersøgelser, der foretages på besætnings- og individniveau. Målet med denne del af projektet er, om muligt, at danne baggrund for at inddele besætninger efter deres risiko for at være smittet og dermed smittefarlige med Mycoplasma bovis.

Projekterne er finansieret af Mælkeafgifts- og Kvægafgiftsfonden. /Kaspar Krogh

Husk værnemidler ved højtryksrensning

Husk, at både øjne, ører og åndedræt skal beskyttes ved højtryksrensning. Flere landmænd har på det seneste fået påbud fra Arbejdstilsynet, fordi deres medarbejdere ikke var korrekt beskyttede, når de højtryksrensedede.

Arbejdstilsynet har i den seneste tid haft fokus på brug af værnemidler ved højtryksrensning. Det har resulteret i rådgivningspåbud hos flere landmænd, blandt andet fordi der ikke har været de nødvendige værnemidler til beskyttelse af de medarbejdere, der arbejder med højtryksrensning. Derfor er der brug for en opstramning på området. Når der bruges højtryksrensere, skal der anvendes værnemidler til beskyttelse af både åndedræt, ører og øjne. Det gælder også, hvis der højtryksrenses udendørs.

Åndedrætsværn

Støv og aerosoler (små luftbårne partikler eller dråber) hænger i luften – helt op til halvanden time efter, at højtryksrenseren er slukket. Aerosoler går lige i luftvejene, og med et indhold af proteiner og bakterier fra gødning, foder, dyr og jord kan de forårsage en række mere eller mindre invaliderende lungesygdomme som fx astma. Hertil kommer forskellige, kroniske luftvejslidelser. Det gælder også, selvom man højtryksrenser udenfor. Man mærker ikke skaden med det samme, men lungernes funktion mindskes hurtigt. For ikke at indånde aerosoler er der brug for et filtrerende åndedrætsværn. De fås i tre udgaver: Turboåndedrætsværn, hel- og halvmasker med udskiftelige filtre og filtrerende ansigtsmasker med faste filtre (engangsmasker). For de sidste to typer gælder, at man selv skal

suge luften ind i masken. Det er anstrengende, så hvis arbejdet varer mere end tre timer, skal man bruge turboåndedrætsværn. Her suger en batteridrevet ventilator luften ind og blæser den gennem filtrene til masken.

Høreværn

En højtryksrenser larmer, og høreskader kommer snigende. Grænseværdien for støjbelastning er på 85 dB(A). Ved udsættelse for 97 dB(A) i mere end 10 minutter dagligt er der risiko for høreskade. Derfor skal der bruges høreværn fra arbejdets begyndelse. Vælg et høreværn, der effektivt dæmper støj med høje frekvenser. Høreværnet skal slutte tæt til øret. Bruges der hørekoppper, skal man være opmærksom på, at briller, hår og hue/kasket kan hindre dem i at slutte tæt. Det forringer effekten. Høreværn skal vedligeholdes, og det dæmpende materiale i hørekoppper skal udskiftes jævnlige for at sikre virkningen.

Briller eller helmaske

Spuling med højtryksrensere hvirvler snavs op i luften, giver tilbagesprøjt og danner aerosoler, som irriterer øjnene og i værste fald skader dem. Derfor er det vigtigt altid at bruge enten briller eller helmaske. Den bedste løsning er et turboåndedrætsværn med aftagelig dækrude. Dækruden bliver snavset under arbejdet, men kan skylles af med et par pump fra en sprayflaske. Dækruden kan udskiftes i pauserne.

Få mere at vide

Vejledningen til højtryksrensning i landbruget kan findes på www.barjordtilbord.dk under Jordbruget > branchevejledninger – i både en dansk engelsk, rumænsk og ukrainsk udgave.

/Lone Højgaard Borg

Besøg Videncentret for Landbrug

Mød eksperter fra Videncentret og hør seneste nyt, når landmænd og andre interesserede inviteres til åbent hus.

Alle er velkomne, når Videncentret for Landbrug inviterer indenfor mandag den 25. november kl. 10.00 - 15.00.

Videncentret arbejder hver eneste dag mål-

rettet på at binde forskningen og rådgivningen sammen og dermed få den nyeste viden hurtigt i arbejde ude hos landmændene. På åbent hus-dagen har du mulighed for at komme indenfor og høre seneste nyt om faglige emner. Du kan på forhånd tilmelde dig sessioner, som har særlig interesse for din bedrift.

Derudover vil bl.a. adm. direktør for Videncentret, Jan Mousing, fortælle om Videncentrets arbejde, og erhvervsøkonomisk chef, Klaus Kaiser, om økonomien i erhvervet lige nu.

Der vil også være rundvisning i viden- og virksomhedsparken Agro Food Park, som Videncentret er en del af. Læs mere om program og tilmelding på www.vfl.dk/aabenthus. Tilmelding senest 1. november.

/Kirsten Marstal

Højtryksspuling uden åndedrætsværn kan forårsage en række mere eller mindre invaliderende lungesygdomme.

Cyclopray bør ikke erstatte salicylsyre til klovbehandling

Den tilsyneladende umiddelbare effekt af Cyclopray holder ikke i længden – tværtimod, viser undersøgelser.

Når nu såret på kloven umiddelbart ser bedre ud, når man har behandlet med Cyclopray, hvorfor skal man så ikke lade den erstatte salicylsyre, når besætningen er ramt af Digital Dermatitis? Fordi det ikke virker i længden, er det korte svar.

Nynne Capion, KU-SUND, har lavet undersøgelser, der sammenligner behandling med Cyclopray og salicylsyre. Undersøgelserne viser, at såret på tredjedagen ser bedre ud på overfladen, når det er behandlet med Cyclopray end ved behandling med salicylsyre forbindelse. Men da man efterfølgende tog biopsier, altså små vævsprøver, af sårene 30 dage efter behandlingen, var billedet et helt andet.

Biopsierne viste, at der dybest i såret stadig var Treponemabakterier i de sår, der var behandlet med Cyclopray, men ikke i de sår, der havde haft en salicylsyre forbindelse på i to dage.

Treponemabakterier forårsager Digital Dermatitis, og man kan derfor risikere, at sygdommen blusser op igen efter behandling med Cyclopray.

/Lone Sylvest Søgaard